

ВІДГУК

офіційного опонента - доктора економічних наук, професора,
завідувачки кафедри бізнес-економіки та підприємництва Київського
національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Рєпіної Інни Миколаївни на дисертаційну роботу

СІЛЬЧЕНКА Володимира Васильовича на тему: «Організаційне і методичне
супроводження цифрової трансформації малого агробізнесу як інструмент
механізму ревіталізації», подану до разової спеціалізованої вченої ради

Херсонського державного аграрно-економічного університету на здобуття
ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за
спеціальністю 051 «Економіка»

Актуальність теми дослідження та її зв'язок з напрямками науково-дослідних робіт. Актуальність теми дисертаційного дослідження В. В. Сільченка зумовлена необхідністю пошуку ефективних механізмів відновлення та розвитку малого агробізнесу в умовах сучасних соціально-економічних викликів, пов'язаних із цифровою трансформацією економіки, наслідками повномасштабної війни та потребами ревіталізації. Малий агробізнес відіграє важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки держави, розвитку сільських громад, збереженні зайнятості населення та підтримці економічної активності на місцевому рівні. Водночас його функціонування супроводжується значними обмеженнями ресурсного, кадрового, фінансового та технологічного характеру, що особливо загострилися в умовах воєнного стану.

У сучасних умовах цифрові технології розглядаються як один із ключових інструментів підвищення адаптивності, стійкості та конкурентоспроможності суб'єктів господарювання. Впровадження цифрових рішень у діяльність малих аграрних підприємств сприяє оптимізації бізнес-процесів, розширенню доступу до ринків збуту, покращенню інформаційного забезпечення управління та підвищенню ефективності використання ресурсів. Разом із тим саме малі суб'єкти агробізнесу часто не мають достатнього рівня цифрової готовності, фінансових можливостей та кадрового потенціалу для самостійного здійснення цифрової трансформації, що актуалізує необхідність формування комплексного організаційного та методичного супроводження цього процесу.

Особливого значення дослідження набуває в контексті повоєнного відновлення України, оскільки цифрова трансформація є важливим інструментом механізму ревіталізації малого агробізнесу та сільських територій. Використання цифрових платформ, сервісно-консалтингових моделей, інструментів цифрової кооперації та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій створює передумови для посилення економічної стійкості аграрних підприємств, розвитку коопераційної взаємодії, підвищення рівня цифрових компетентностей персоналу та забезпечення сталого розвитку сільських громад.

Наукова та практична значущість роботи полягає у розробленні теоретико-методичних засад, методичних підходів до оцінювання цифрової готовності, цифрової зрілості та цифрового потенціалу суб'єктів малого агробізнесу, а також

у формуванні сервісно-консалтингової моделі цифрової трансформації, орієнтованої на підвищення рівня цифрового розвитку та економічної стійкості підприємств аграрного сектору.

Актуальність теми додатково підтверджується її тісним зв'язком із науково-дослідною діяльністю Херсонського державного аграрно-економічного університету. Дисертаційне дослідження виконано в межах науково-дослідних тем: «Розвиток аграрного сектору економіки України в умовах глобалізації та четвертої промислової революції» (державний реєстраційний номер 0118U003141), «Теоретико-методологічне забезпечення інноваційного розвитку суб'єктів господарювання на засадах впровадження інтелектуальних інформаційних технологій» (державний реєстраційний номер 0120U104162), «Повоєнний розвиток аграрного сектору економіки України» (державний реєстраційний номер 0124U000049), а також «Розбудова кооперативного сектору України в контексті розвитку соціальної економіки та інклюзивного підприємництва» (державний реєстраційний номер 0124U000597). У межах зазначених наукових тем автором удосконалено понятійно-категоріальний апарат цифрового трансформування малого агробізнесу, розроблено сервісно-консалтингову модель цифрової трансформації, запропоновано методичний інструментарій діагностики цифрового розвитку та обґрунтовано платформну модель цифрової кооперації суб'єктів малого агробізнесу.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та рекомендації, викладені у дисертаційній роботі В. В. Сільченка, характеризуються належним рівнем наукової обґрунтованості та достовірності, що забезпечується комплексним використанням сучасних теоретичних підходів, методичного інструментарію та широкої інформаційної бази дослідження. Автором проведено ґрунтовний аналіз наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених з проблем цифрової трансформації, розвитку малого агробізнесу, цифровізації аграрного сектору економіки, формування цифрових компетентностей персоналу, розвитку цифрових платформ та механізмів ревіталізації. Це дозволило сформувати цілісну концептуальну основу дослідження та забезпечити логічну послідовність вирішення поставлених наукових завдань.

Достовірність отриманих результатів підтверджується використанням значної за обсягом інформаційної бази, до якої увійшли нормативно-правові акти України, офіційні статистичні дані, матеріали Державної служби статистики України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Державного аграрного реєстру, аналітичні звіти міжнародних організацій, результати авторського анкетування представників малого агробізнесу, а також власні аналітичні узагальнення та розрахунки здобувача.

Для досягнення поставленої мети автором використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема методи теоретичного узагальнення, порівняння та систематизації, анкетного опитування, статистичного та графічного аналізу, системного аналізу,

структурно-логічного моделювання, розрахунково-конструктивний метод та метод економічного моделювання. Застосування зазначених методів забезпечило високий рівень обґрунтованості одержаних результатів та дозволило комплексно дослідити процеси цифрової трансформації малого агробізнесу.

Важливою перевагою дисертаційної роботи є поєднання теоретичних положень із результатами емпіричних досліджень. Автором проведено анкетування представників малого агробізнесу, здійснено кореляційний, порівняльний та статистичний аналіз, що дало можливість здійснити верифікацію запропонованих методичних підходів до оцінювання цифрової готовності, цифрової зрілості та цифрового потенціалу суб'єктів господарювання. Результати дослідження підтверджують вплив рівня цифрових компетентностей персоналу, цифрової інфраструктури, управлінської підтримки та ресурсного забезпечення на процес цифрового трансформування малого агробізнесу.

Обґрунтованість наукових висновків підтверджується також використанням сучасного методичного інструментарію оцінювання цифрового розвитку суб'єктів малого агробізнесу, зокрема запропонованих автором індикаторів цифрового розвитку та цифрового профілювання, проведенням SWOT-аналізу, факторно-аналітичної та стратегічної діагностики, а також розробленням сервісно-консалтингової моделі цифрової трансформації та платформної моделі цифрової кооперації.

Наукові результати дисертаційного дослідження пройшли належну апробацію на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, а їх основні положення відображено у наукових публікаціях автора, серед яких статті у фахових виданнях України та виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами даних. Це свідчить про належний рівень наукової апробації результатів дослідження та їх відповідність сучасним вимогам до дисертаційних робіт.

Практична цінність отриманих результатів підтверджується можливістю використання розроблених автором організаційних та методичних рішень органами державного управління, суб'єктами малого агробізнесу, територіальними громадами, дорадчими службами, освітніми установами та постачальниками цифрових сервісів при формуванні стратегій цифрового розвитку та забезпеченні процесів ревіталізації.

У цілому наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертаційній роботі, є достатньо обґрунтованими, логічно взаємопов'язаними та достовірними. Вони базуються на сучасних наукових підходах, широкій інформаційній базі, результатах власних емпіричних досліджень автора та відповідають поставленій меті й завданням дисертаційної роботи.

Дисертація Сільченка В. В. складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 265 сторінок. Основний текст викладено на 192 сторінках. Список використаних джерел налічує 262 найменування (на 30 аркушах), а результати дослідження ілюстровано 36 рисунками та 18 таблицями. Робота також містить 13 додатків на 27 аркушах. Дисертація має чітку та логічну структуру,

відзначається послідовністю викладу матеріалу, належним рівнем наукової аргументації та повною мірою забезпечує досягнення поставленої мети дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів. Наукові положення, сформульовані Сільченком В. В., є результатом самостійно виконаного наукового дослідження та відображають особистий внесок здобувача у розвиток теоретико-методичних засад і практичних підходів до організаційного та методичного супроводження цифрової трансформації малого агробізнесу. Аналіз змісту дисертаційної роботи та опублікованих праць автора дає підстави стверджувати про наявність наукової новизни отриманих результатів, які характеризуються комплексністю, системністю та практичною спрямованістю.

Найбільш вагомими науковими результатами, отриманими здобувачем, є такі:

вперше:

- розроблено сервісно-консалтингову модель цифрової трансформації малого агробізнесу, яка, на відміну від існуючих підходів, базується на трансформації функціональної ролі постачальника матеріально-технічних ресурсів від традиційного суб'єкта трансакційного продажу до стратегічного інтегратора цифрових рішень, сервісного супроводу, консалтингу та розвитку цифрових компетентностей персоналу, що забезпечує перехід до довгострокової партнерської взаємодії та сприяє підвищенню цифрової зрілості й економічної стійкості суб'єктів малого агробізнесу;

удосконалено:

- інтегрований підхід до цифрової трансформації малого агробізнесу на основі взаємозалежного поєднання цифрової готовності, цифрової зрілості та цифрового потенціалу із врахуванням синергетичного ефекту цифрової взаємодії, що дозволяє комплексно оцінювати здатність суб'єктів господарювання до цифрових змін;

- понятійно-категоріальний апарат цифрового трансформувannya малого агробізнесу шляхом уточнення його змісту як нелінійного процесу адаптації та конкретизації етапів цифрової еволюції суб'єктів господарювання, що забезпечує більш повне врахування динаміки цифрових змін в аграрному секторі;

- методичний інструментарій діагностики цифрового трансформувannya малого агробізнесу, який передбачає використання авторських індикаторів $ISKE$, $ISKE_s$ та I_{DD} з урахуванням розриву між управлінським і виробничим рівнями цифрового розвитку та забезпечує більш точну ідентифікацію цифрових дисбалансів у діяльності підприємств;

- методичний підхід до оцінювання цифрового трансформувannya малого агробізнесу шляхом інтеграції параметрів цифрової готовності, цифрової зрілості та цифрового потенціалу, що дозволяє здійснювати цифрове профілювання суб'єктів господарювання та визначати потреби в організаційному і методичному супроводженні процесів цифрової трансформації;

дістали подальшого розвитку:

- теоретичні положення щодо трактування цифрової трансформації малого агробізнесу як інструменту механізму ревіталізації, що поєднує організаційні, економічні, технологічні та управлінські зміни, спрямовані на забезпечення адаптивності, стійкості, конкурентоспроможності та довгострокового розвитку суб'єктів господарювання;

- науково-методичні підходи до оцінювання факторів цифрової трансформації малого агробізнесу на основі емпіричної верифікації рівня цифрової зрілості, цифрових компетентностей персоналу, доступності цифрової інфраструктури, управлінської підтримки та фінансового забезпечення;

- концептуальні засади організаційного та методичного супроводження цифрової трансформації малого агробізнесу через обґрунтування ролі цифрових платформ як інструменту розвитку коопераційної взаємодії, інтеграції суб'єктів господарювання у цифрове економічне середовище та впровадження циркулярних моделей господарювання;

- науково-практичні підходи до формування цифрових екосистем малого агробізнесу, які поєднують цифрові платформи, консультаційні сервіси, освітні програми, інструменти інформаційного обміну та партнерської взаємодії з метою забезпечення безперервності цифрової трансформації та підвищення ефективності функціонування суб'єктів агробізнесу;

- організаційні механізми цифрової кооперації малого агробізнесу на основі платформного підходу, що забезпечують інтеграцію сервісних, інформаційно-аналітичних та комунікаційних цифрових рішень у єдине цифрове середовище та сприяють підвищенню адаптивності й стійкості суб'єктів господарювання в умовах зовнішніх викликів.

Отримані результати мають теоретичне та практичне значення для подальшого розвитку наукових засад цифрової трансформації малого агробізнесу, удосконалення механізмів його цифрового розвитку та формування ефективних інструментів ревіталізації в умовах сучасних соціально-економічних трансформацій.

Теоретичне і практичне значення результатів дисертації. Викладені у дисертаційній роботі наукові положення становлять вагомий внесок у розвиток теорії та практики цифрової трансформації малого агробізнесу, поглиблюють наукові засади організаційного та методичного супроводження цифрових змін в аграрному секторі економіки та розширюють сучасні уявлення про використання цифрових технологій як інструменту ревіталізації суб'єктів господарювання і сільських територій. Отримані результати формують цілісне теоретико-методичне підґрунтя для подальших наукових досліджень проблем цифрової трансформації агробізнесу, розвитку цифрових екосистем, цифрової кооперації, формування цифрових компетентностей персоналу та забезпечення сталого розвитку аграрного сектору в умовах післявоєнного відновлення України.

Теоретичне значення дисертації полягає в удосконаленні понятійно-категоріального апарату цифрового трансформування малого агробізнесу, розвитку методичних підходів до оцінювання цифрової готовності, цифрової

зрілості та цифрового потенціалу суб'єктів господарювання, а також у розробленні сервісно-консалтингової моделі цифрової трансформації малого агробізнесу та платформного підходу до організації цифрової кооперації. Запропоновані автором наукові підходи розширюють методичний інструментарій дослідження процесів цифрової трансформації та можуть бути використані у подальших наукових розробках з проблем цифровізації аграрного сектору економіки.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання органами державної влади та місцевого самоврядування, територіальними громадами, дорадчими службами, суб'єктами малого агробізнесу, освітніми установами, громадськими організаціями та постачальниками цифрових сервісів для формування стратегій цифрового розвитку, підвищення цифрової зрілості підприємств, розвитку цифрових компетентностей персоналу та впровадження сучасних цифрових рішень у господарську діяльність.

Практичну цінність мають розроблені автором методичні підходи до цифрового профілювання суб'єктів малого агробізнесу, інструментарій оцінювання цифрового розвитку, сервісно-консалтингова модель цифрової трансформації, а також рекомендації щодо інтеграції платформних рішень та розвитку цифрової кооперації на засадах циркулярної економіки. Їх використання сприятиме підвищенню адаптивності, конкурентоспроможності та економічної стійкості суб'єктів малого агробізнесу, розширенню можливостей доступу до цифрових сервісів та забезпеченню ефективного функціонування аграрного підприємництва в умовах зовнішніх викликів.

Результати дисертаційного дослідження впроваджено у діяльність суб'єктів господарювання та використано при виконанні господарсько-договірної теми «Організаційно-методичне супроводження інноваційного розвитку Товариства з обмеженою відповідальністю «Ремсинтез» у контексті цифрової трансформації малого агробізнесу» відповідно до договору № 05/25 від 16 травня 2025 року. Запропоновані рекомендації щодо організації цифрової трансформації, розвитку цифрових компетентностей персоналу, використання сервісно-консалтингових інструментів та платформних рішень можуть бути використані суб'єктами малого агробізнесу для підвищення ефективності господарської діяльності та забезпечення процесів ревіталізації.

Окремі положення та результати дослідження використовуються в освітньому процесі Херсонського державного аграрно-економічного університету під час викладання дисциплін, пов'язаних із цифровою економікою, цифровою трансформацією бізнесу, управлінням інноваційним розвитком та цифровими технологіями в аграрному секторі.

Таким чином, теоретичні положення та практичні рекомендації, розроблені автором, мають вагоме наукове і прикладне значення, спрямовані на вирішення актуальних проблем цифрової трансформації малого агробізнесу та можуть бути використані для підвищення ефективності функціонування суб'єктів господарювання, розвитку сільських територій та забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки України.

Повнота викладення наукових і практичних результатів дисертації в опублікованих роботах. Основні результати дисертаційного дослідження достатньою мірою висвітлені в наукових працях автора та пройшли належну апробацію у фаховому науковому середовищі. За темою дисертації опубліковано 10 наукових праць, серед яких 1 розділ у колективній монографії, 5 наукових статей у фахових виданнях України та виданнях, що індексуються міжнародними наукометричними базами даних, а також 4 публікації у матеріалах міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Опубліковані наукові праці відображають основні положення дисертаційної роботи, її теоретичні засади, методичні підходи, результати емпіричних досліджень та практичні рекомендації щодо організаційного і методичного супроводження цифрової трансформації малого агробізнесу як інструменту механізму ревіталізації. У публікаціях автора послідовно висвітлено питання трактування дефініцій «цифрова трансформація» та «малий агробізнес», досліджено особливості цифрового трансформування суб'єктів господарювання аграрного сектору, розкрито напрями розвитку інноваційного потенціалу малого агробізнесу в умовах цифровізації, а також обґрунтовано роль цифрових технологій і платформних рішень у забезпеченні його сталого розвитку та ревіталізації.

Аналіз змісту опублікованих праць свідчить про те, що вони охоплюють усі ключові аспекти дисертаційного дослідження та відображають результати, отримані автором на кожному етапі виконання роботи. Наукові статті присвячені розкриттю теоретико-методичних засад цифрової трансформації малого агробізнесу, удосконаленню понятійного апарату, дослідженню інформаційного забезпечення управління та розвитку інноваційного потенціалу суб'єктів господарювання. Матеріали конференцій містять результати апробації окремих положень дисертації та відображають еволюцію наукових поглядів автора щодо досліджуваної проблематики.

Результати дослідження пройшли належну апробацію під час участі здобувача у міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, де отримали фахове обговорення та позитивну оцінку наукової спільноти. Це сприяло додатковій верифікації отриманих результатів та підвищенню рівня їх наукової обґрунтованості.

Проведений аналіз публікацій здобувача дає підстави стверджувати, що основні наукові результати, висновки та практичні рекомендації дисертаційної роботи повною мірою відображені у наукових працях автора. Тематика публікацій безпосередньо відповідає предмету дослідження, а їх зміст узгоджується з метою, завданнями та логікою побудови дисертаційної роботи.

Таким чином, кількість, якість та зміст наукових публікацій автора, а також рівень апробації результатів дослідження відповідають вимогам, встановленим для дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, та є достатніми для належного висвітлення основних результатів проведеного наукового дослідження.

Відповідність тексту дисертації вимогам академічної доброчесності.

Аналіз змісту дисертаційної роботи, наукових публікацій здобувача та способу представлення результатів дослідження дає підстави стверджувати про дотримання автором вимог академічної доброчесності. У дисертації належним чином наведено посилання на використані джерела інформації, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, нормативно-правові акти, статистичні та аналітичні матеріали, що забезпечує належний рівень наукової коректності та підтверджує повагу автора до інтелектуальної власності інших дослідників.

Структура роботи, зміст викладеного матеріалу, характер інтерпретації наукових положень та спосіб подання результатів свідчать про самостійність виконання дисертаційного дослідження. У роботі чітко відокремлено власні наукові результати автора від положень, запозичених із наукових джерел, а також належним чином визначено особистий внесок здобувача в опублікованих працях, виконаних у співавторстві.

У дисертації дотримано норм законодавства України про авторське право і суміжні права. Представлені результати дослідження, сформульовані наукові положення, висновки та рекомендації характеризуються логічною послідовністю, узгодженістю та відображають результати самостійної наукової роботи здобувача. Автор коректно використовує наукову термінологію, статистичні дані, результати власних емпіричних досліджень та аналітичні матеріали, забезпечуючи належний рівень достовірності викладеної інформації.

Важливою ознакою дотримання принципів академічної доброчесності є належне висвітлення методики проведення дослідження, інформаційної бази, використаних методів аналізу та результатів авторського анкетування, що забезпечує можливість перевірки, відтворення та наукової верифікації отриманих результатів.

За результатами аналізу дисертаційної роботи не виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації або інших порушень принципів академічної доброчесності. Наведене дає підстави стверджувати, що дисертаційна робота Сільченка В. В. відповідає вимогам академічної доброчесності, а представлені в ній результати є самостійним науковим доробком автора.

Ідентичність змісту анотації та основних положень дисертації.

Порівняльний аналіз анотації та основного змісту дисертаційної роботи Сільченка В. В. засвідчує їх повну змістову відповідність. В анотації коректно відображено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, використані методи, основні результати, елементи наукової новизни, практичне значення одержаних результатів, а також ключові висновки дисертаційної роботи.

Основні наукові положення, висновки та результати, наведені в анотації, повною мірою розкриті у відповідних розділах дисертації. Анотація адекватно відображає зміст проведеного дослідження, його логіку та структуру, не містить положень, висновків чи результатів, які були б відсутні у тексті дисертаційної роботи або не знайшли належного обґрунтування в її змісті.

Викладена в анотації характеристика наукової новизни, теоретичного та практичного значення отриманих результатів відповідає змісту дисертації та узгоджується з положеннями, сформульованими автором у вступі, основних розділах і висновках роботи. Наведені в анотації відомості щодо апробації результатів дослідження та публікацій автора також відповідають фактичним даним, наведеним у дисертації.

Структура, зміст та оформлення анотації відповідають встановленим вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Анотація забезпечує цілісне уявлення про зміст, наукову новизну та практичну значущість проведеного дослідження й відображає основні результати дисертаційної роботи в концентрованому вигляді.

Отже, зміст анотації є ідентичним основним положенням дисертації, а сама анотація належним чином відображає результати проведеного дослідження та відповідає встановленим вимогам щодо її підготовки й оформлення.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи. У цілому позитивно оцінюючи наукові результати, отримані в дисертаційному дослідженні Сільченка В. В., та їх практичне значення для цифровізації малого агробізнесу в умовах воєнного стану, слід відзначити окремі дискусійні моменти та висловити деякі зауваження стосовно роботи:

1. У підрозділі 1.1 автор приділяє значну увагу розмежуванню понять «цифрова трансформація» та «цифрове трансформування», обґрунтовуючи доцільність використання останнього як нелінійного процесу адаптації. Проте запропонована на Рис. 1.2 удосконалена структурно-логічна модель одночасно розглядає цифрове трансформування і як процес, і як об'єкт дослідження, що вносить певну термінологічну складність у розуміння ієрархії цих понять у межах роботи.

2. Автор обґрунтовує високу наукову новизну розробленої сервісно-консалтингової моделі, яка базується на зміні ролі постачальника матеріально-технічних ресурсів у стратегічного інтегратора цифрових рішень. Водночас основний акцент у роботі зроблено саме на постачальниках сільськогосподарської техніки (на прикладі ТОВ «Ремсинтез»), що залишає дискусійним питання універсальності цієї моделі для інших суб'єктів, які забезпечують агровиробництво (постачальників добрив, ЗЗР, насіння), де цифрова інтеграція може мати іншу специфіку.

3. У другому розділі проведено ґрунтовну емпіричну верифікацію параметрів цифрової трансформації малого агробізнесу на основі анкетування 1796 респондентів, що забезпечує належну інформаційну базу дослідження. Водночас окремі економетричні залежності (рис. 2.11, табл. 2.2) побудовано на обмеженій кількості спостережень, що певною мірою звужує можливості статистичного узагальнення отриманих результатів та їх екстраполяції на всю сукупність суб'єктів малого агробізнесу України.

4. Попри обґрунтування концепції цифрового трансформування як інструменту механізму ревіталізації, у роботі спостерігається певне зміщення акцентів у бік операційної ефективності та оптимізації витрат (Табл. 3.9). Варто

було більше уваги приділити саме аспектам відновлення (ревіталізації) територій та господарств, що зазнали прямого фізичного руйнування внаслідок бойових дій, розширивши методичні рекомендації щодо специфіки «цифрової реанімації» таких суб'єктів.

5. У третьому розділі автор пропонує модель цифрової кооперації на базі хмарних платформ, розраховуючи економічний ефект на прикладі об'єднання 10 господарств. Проте у дослідженні недостатньо висвітлено механізми управління ризиками цифрової залежності учасників від платформи та питання безпеки спільного використання комерційних даних, що є критичним для малого бізнесу в умовах високої конкуренції та кіберзагроз.

Наведені вище міркування та зауваження мають дискусійний характер і не применшують вагомості наукового та практичного внеску автора у розв'язання важливої проблеми організаційно-методичного супроводження цифрового розвитку аграрного сектору.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Сільченка Володимира Васильовича на тему: «Організаційне і методичне супроводження цифрової трансформації малого агробізнесу як інструмент механізму ревіталізації» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, у якому вирішено актуальне наукове завдання щодо обґрунтування теоретико-методичних засад та розроблення практичних рекомендацій з організаційного і методичного супроводження цифрової трансформації малого агробізнесу як інструменту його ревіталізації.

Дослідження характеризується актуальністю тематики, належним рівнем теоретичного обґрунтування, логічною структурою, цілісністю викладу матеріалу та завершеністю отриманих результатів. Автором досягнуто поставлену мету, успішно вирішено визначені завдання дослідження, сформульовано науково обґрунтовані висновки та практичні рекомендації, що мають теоретичне й прикладне значення для розвитку малого агробізнесу в умовах цифрової трансформації та повоєнного відновлення економіки України.

Отримані результати характеризуються науковою новизною, належним рівнем достовірності та обґрунтованості, базуються на використанні сучасних методів наукового дослідження, широкої інформаційної бази та результатів власних емпіричних досліджень автора. Основні положення дисертації достатньою мірою апробовані та висвітлені у наукових публікаціях здобувача.

Дисертаційна робота відповідає принципам академічної доброчесності, а зміст анотації повною мірою відображає основні результати проведеного дослідження.

Висловлені в рецензії зауваження мають переважно дискусійний та рекомендаційний характер і не знижують загальної позитивної оцінки виконаного дослідження, його наукової новизни, теоретичної цінності та практичної значущості.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертаційна робота Сільченка Володимира Васильовича на тему «Організаційне і методичне супроводження цифрової трансформації малого агробізнесу як інструмент механізму ревіталізації», подана на здобуття ступеня доктора філософії, є завершеним самостійним науковим дослідженням, відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами), а також Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її автор Сільченко Володимир Васильович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Опонент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри бізнес-економіки та підприємництва
Київського національного економічного
університету імені Вадима Гетьмана

Інна РЕПІНА

